

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társ szerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fl.

Az őszi közgyűlés.

Az országos politikai helyzet nagy bizonytalansága s az ebből származott kedvetlenség Nyitramegye őszi közgyűlésének a képén is nyomokat hagyott.

Már a közgyűlést előkészítő állandó választmányi üléseken is jelentékenyen kevesebben voltak jelen, mint például májusban, a mikor egyébként az új főispán első közgyűlési szereplése is élesztette az érdeklődést. Maga a közgyűlés eléggé látogatott volt ugyan, de meg látszott az embereken, hogy jobban szeretnék, ha a kétszáz és néhány pontú tárgysorozat helyett az előadók arról beszélhettek, hogy mikép fog a közel jövőben kialakulni a politikai helyzet?

Nagy zűrzavar előtt állunk, a mely a vármegyei viszonyokkal is éreztetni fogja következményeit. Ilyenkor az emberek nem szeretnek sem politizálni, sem személyi, sem közigazgatási kérdésekkel foglalkozni, hanem a jövőbe mélyesztett tekintettel, komor arccal nézik a látóhatár felett kóválygó felhőket.

Ebben a nyomott hangulatban is azonban a közgyűlés több érdekes és értékes határozatot hozott politikai, közgazdasági és szociális kérdésekben. Ezek között külön méltatást érdemel:

Az önálló bank ügye.

A jelenlegi parlamenti többségnek és a kebeléből alakított kormányának elmulaszthatatlan kötelessége előre vinni az országot az állami önállóság teljessége felé.

Megszabja ezt a kötelességet a parlamenti többség alkata, melyben a függetlenségi párt képezi a többszörösen túlnyomó elemet. Ennek a pártnak programjában kezdettől fogva benn volt az önálló bank követelése. Hogy a pártnak ez a követelése eddig nem érvényesülhetett, az csak azért történt, mert a párt nem bírta kezében a politikai hatalmat. Most azonban, mikor a politikai hatalmat bírja, elvételét követne el, ha programjának ezt a pontját nem törekednék megvalósítani.

A 67-es pártoknak a politikai lojalitásból folyó kötelessége támogatni ebben a törekvésben a függetlenségi pártot. Mert ha ez a párt segítő kezet nyújt a 67-es pártoknak a kiegyezés intézményének fenntartására, mi több ezen intézmény fenntartásának terhét nagy részben a saját vállaira veszi át, akkor a politikai viszonyosság és lojalitás azt parancsolja, hogy a 67-es pártok is közreműködjenek a függetlenségi program mindazon pontjainak végrehajtásához, melyeket a kiegyezési törvény kerete ki nem zár.

Az az álláspont, a mely szerint az önálló bank kérdésében kizárólag, vagy akár csak első sorban is a gazdasági szempontok dönthetnek, jogosultnak el nem ismerhető. Egy olyan országban, a mely évszázadok óta súlyos harcokat vív állami önállóságáért, minden legcsekélyebb közjogi vívmány és haladás megbecsülhetetlen politikai értékkel bír.

Hogy mennyire uralkodik ez a felfogás a nemzet lelkén, azt éppen a 67-iki kiegyezés mutatja. Ez tagadhatatlanul egy olyan mű, melyben állami életünk csak félig valósul meg, de sőt még ilyen mérvben sem és mégis minő nagy áldozatokat hozott a nemzet ezért a csipetnyi állami-ságért. Átvette Ausztria adósságainak egy részét, hozzájárult a közösügyi kiadásokhoz anyagi erejét meghaladó arányban, a mely hozzájárulás főképp a kiegyezés utáni első évtizedekben, — a mikor gazdasági fejlettségünk sokkal nagyobb mérvű volt, mint ezidő szerint — keservesen éreztette velünk nyomasztó erejét.

A kiegyezésben biztosított féljogok kedvéért megtűrtük, hogy az államszervezet fontos tagja, a hadsereg idegen nyelvet használjon és idegen szellem befolyása alatt álljon, megtűrtük, hogy a külföldi képviselőiben az osztrák érdekek nyomuljanak előtérbe és a kedvezés különféle

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Memento.

(Halottak napján.)

*Ha nem tudod mi lesz velünk
Egy századév után,
Lenyúlj a sírgödörbe ma:
A por elmondja tán.*

*A millió nemzedék csakis
Egy röpke pillanat,
Egyik bölcsőbe' szunnyadoz
Másik a hant alatt.*

*A mi mögöttünk megmarad:
Sötétlő tar liget,
Melyben, miként a mécsvirág,
Ül az emlékezet.*

*De ez is csak parányival
Több, mint a sír pora,
Melynek még megkegyelmezett
Az unokák kora!..*

Oserne, 1908. okt.

Priborszky Ferenc.

Pusztai emberek.

— Irta: Hajdu Miklós. —

II.

Egy árva folt.

A széles kukoricatáblák között egy kis folt van. Mintha gazt vetett volna valaki, kedvire megtermett itt a mező minden fattyuja, már a magvakat is hullatják és bőven gondoskodnak jövődől életükről. Soha sem láttam még a határban ilyen földet, ilyen elhagyatott árva foltot. Alig egy fél holdacska az egész, de a szegény embert mégis elláthatná télire krumplival. És nincs országút mellett, hát nem a csikók harapdálták le a fiatal kalászt vagy a zöld kukoricacímert. Látszik is, hogy megszántották, be is vetették, mert a gaz között van valami barázda. De hogy aztán kimélték benne a gazt, az bizonyos, különben nem nyomta volna el ennyire a répát. Mert közelebről hogy megnézem, látom a dudva között a fonnyadt, tőpörödött répaleveleket.

Mi történt ezzel a kis földdel? A határban nincsen háládatlan hant, miért hagyták hát ilyen bitangásban ezt a kis darabot? Végiglépem szélességben, hosszúságban, körülbelül fele ez bizony a holdnak, a másik fele lejtős, odasimul az ökörúthoz, a mely a völgyben unatkozik. A

lejtős részen épen kukoricát törnek. No ezek a szegény emberek csak tudnak valamit a répáról. Talán az övéké is, hiszen csak egy kis akác választja el a kukoricától.

A répa másé. Tiltakoznak, egyszerre hárman is mondják, hogy nekik bizony nincsen hozzá közük. Az öreg, a ki a tököst szaggatja a kukorica között, oda mutat a gázos felé.

— Ingyen se kell az nekünk!

Földről még nem hallottam ilyen becsmerlő beszédet. Különös a dolog, mert közös tagban van a kukorica a répával.

Az öregnek gyöngé a munkája, pipázni is ráér, hát mond egyet-mást a répáról. Azzal kezdi, hogy nem egészen a más esetéről beszél, lévén magának is valamelyes köze a dologhoz.

Igy megtudom, hogy répát ama Törő Vendel vetette, a ki marhahajcsár volt és a kit a mérői vásár után megütött a guta.

— A Törő Vendel odakerült a mi házukba. Odakerült — ismétlé az öreg — nem láttuk szívesen, de mikor nem tehattunk ellene... A nénem lánya, a Treszka hozta. A Treszkát segítettük, gyámoltottuk az özvegyességében, mégis, hogyan hogyse, elpártolt a véreitől és felesége lett a Törő Vendelnek. Ez meg izgága, veszekedő ember volt mindig, a Treszkát is rábeszélte, hogy

előnyeiben részesüljenek, megtörtük, hogy a királyi udvartartás a szomszéd állam fővárosában pontosított össze. El kellett szenvednünk a kvóta emelést ismételt ízben, csak hogy valamiképp biztosítsuk a kiegyezési csonka államszervezet zavartalan működését.

Tud tehát és akar is az ország áldozatokat hozni a közjogi vívmányokért s éppen azért az az állítás, hogy az önálló magyar bank kérdését mindenek előtt gazdasági szempontokból kell mérlegelni, nem áll összhangban a nemzet vágyaival, törekvéseivel és nem felel meg jogfejlődésünk irányának.

Nekünk az önálló bank első sorban közjogi szempontból mérhetetlenül becses és bizonyára csak emelkedhetik a becse, ha meggondoljuk, hogy ez az intézmény idő folytán gazdasági tekintetben is kitűnően válnék be. Azok a szakértők legalább, a kiket a parlament által kiküldött bizottság kihallgatott, csak arra nézve voltak egy véleményben, hogy az önálló bank felállításánál az átmeneti nehézségek és az ezekből származó gazdasági veszteségek elkerülhetetlenek, de már azt illetőleg, vajjon a bank később, a mikor azt az ország hiteléletének igényei táplálni fogják, megállja-e a helyét a gazdasági célok szolgálatában: a szakértők egy igen tekintélyes része kedvező véleményt nyilvánított.

Számot vehetünk azzal a gyakorlati nehézséggel is, hogy a jelen kormány az önálló bankot fel nem állíthatja. Ez esetben is, az ország közvéleményének állásfoglalása a nemzeti bank mellett, nem felesleges munka. A kérdésnek a távolabbi jövőben való sikeres megoldását könnyebben készíthetjük elő, ha mellette véleményt nyilvánítunk s ezzel ezt a fontos ügyet a nemzet közvéleményében meggyökerezni segítjük.

Olyan nemzeti érdekek, melyekért folyton szíttatik a közvélemény és köz-

lelkesezés tüze, a tapasztalat szerint a siker útján haladnak, míg a közönnyel kezelt és a feledés homályában lappangó aspirációk elerőtlenednek és idő folytán el is sorvadnak.

Azért kell örömmel fogadnunk Nyitra megye közönségének *állásfoglalását a külön nemzeti jegybank mellett* és azért kell elismeréssel honorálnunk a közgyűlési határozatoknak erre vonatkozó részét: A kormány felkérte, hogy az önálló magyar bank előkészítésére a szükséges intézkedéseket megtenni el ne mulasztja.

Sociális ügyek.

Komárom vármegye átirta a korcsmák, sörházak és pálinkamérések *vasárnapi zárvatartása* tárgyában. Nyitra megye erre vonatkozólag már az ez évi májusi közgyűlésen szabályrendeletet alkotott, melynek értelmében a korcsmák vasár- és ünnepnapokon délelőtt 10 órától másnap reggel 6 óráig zárva tartandók.

Előre látható, hogy ez a közgyűlési határozat, mint annyi más hasonló, nem nyer kormányhatósági jóváhagyást. Azért igen helyesen cselekedett a közgyűlés, midőn egészen függetlenül a májusi határozattól, de azzal összhangban a kérdést a *vasárnapi munkaszünetről* alkotandó törvényre vonatkozó hozta.

Köztudomású, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó előadói tervezet, a korcsmák zárása dolgában, minő képtelenséget tartalmaz. A tervezet 11-ik §-a ugyanis kimondja, hogy a pálinka mérések vasárnapokon, illetőleg munkaszüneti napokon délelőtt 10 óráig lehetnek nyitva, olyan helyiségek azonban, melyekben bort és sört is kimernek, *tíz óráig* is nyitva tarthatók.

Ki nem látja, hogy ez az idetlen rendelkezés tág kaput nyit a korcsmázásnak az egész vasárnapon át, mert ki lesz képes azt száz és száz, de akár csak egy korcsmában is *egész nap* ellenőrizni, vajjon ott bort, vagy pálinkát mérnek ki?

Ezzel szemben Nyitra megye felir a kormányhoz az előadói tervezetnek olyanforma módosítása iránt, hogy vasárnapokon *minden italkimérő helyiség* kivétel nélkül zárva legyen.

A *gyermekvédelmi* törvényt (1901. XX. tvc. 3. §.) Esztergom és más törvényhatóságok átirata kapcsán a vármegye olyképp kívánja módosítani, hogy a 7 éven *felüli* gyermekek gondozásának költsége ne a községeket, hanem az *államkincstár* terhelje. Ezzel a különben is megterhelt községe-

geknek legalább e részben jelentékeny könnyebbség nyujtatnék.

A *tüdővész* elleni küzdelemben a vármegye oly módon óhajt részt venni, hogy a betegség akadályozása a közigazgatás fórumának azon a színterén történjék, a melyen a közegészségügyi intézkedések legkönnyebben foganatosíthatók, s ez az iskola. E végből a törvényhatósági bizottság azt kéri, hogy minden elemi iskolának külön orvosa legyen, mely célra természetesen a járási és a körorvosok szolgálata is igénybe veendő, s az esetleg tapasztalt közegészségügyi hiányokról az iskolafentartó tartozék gondoskodni.

A Nyitrán létesítendő *„Közművelődési Ház”*-ra az állandó választmány 15 ezer koronát javasolt megszavazni, de a törvényhatósági bizottság hosszabb vita után, melyben *Sporzon Ernő*, *Steiner Gyula*, *Clair Vilmos*, dr. *Gyürky Géza* és dr. *Franciscy Lajos* vettek részt ez utóbbinak azt az indítványát fogadta el, mely szerint a tárgy a jelen közgyűlés napirendjéről levéssék s újabb előkészítés céljából az illetékes tényezőkhöz tétessék át.

A rohoi templomban elhelyezendő *Gvadányi emléktábla* ügyében a közgyűlés ellentétben az állandó választmány javaslatával, melynek értelmében a tervezett emlékmű elkészítésével *Székelly Weisz Ernő* lett volna megbízandó, *Sporzon Ernő* indítványára úgy határozott, hogy az említett művészi munkával *Dankó József* németprónai származású szobrász, akit *Fraknoi Vilmos* Rómában képeztetett ki, bizassék meg.

Gazdasági ügyek.

Tulajdonképpen a politikai dolgok keretébe tartozik, de rendkívüli nagy gazdasági jelentőségű fogva itt említjük meg *Mezey Gyula* igazgató főmérnök, bizottsági tagnak az önálló vámtérület érdekében mondott hatalmas beszédét.

Megszoktuk *Mezey Gyulától* a tartalmas, mindig érdekes, mindig lebilincselő szónoklatokat, azokat a könnyen gördülő, folyékony beszédeket, melyekkel egy-egy kérdést a nézőpontok egész tömegével világít meg, de a mit a jelen alkalommal az önálló bank gazdasági előnyeiről, a bank ellen felhozni szokott nehézségek és ellenvetésekről mondott, az valóságos tárháza a gazdasági szaktudásnak, a szóban forgott kérdés tökéletes ismeretének.

Különösen nagy hatást ért el beszédének az a része, melyben *Kornfeld Zsigmonddal*, Nyitra megye bizottsági tagjával, ennek nem régebben megjelent és az önálló bank ellen irányított levele alapján polemizált.

követelje a törvenynél jussát. Így azután elosztottuk a kis házunkat is, meg ezt a hold földet is. A házból a hátulsó, vályogos részt kapta a *Treszka*, a földből meg a felét. Egy szájjal kevesebb lett az asztalnál, de két kézzel kevesebb a munkában, meg felére fogyott a termésünk, a mi pedig közös volt, mióta csak az eszemet tudom. A szegény is lehet még szegényebb, hát mi így jártunk, pedig hatan vagyunk.

Az öreg elhallgatott. Mintha azt kérdezte volna, hogy értem-e most már a dolgot.

— A *Treszka* megint özvegyesgre jutott? — kérdeztem.

— Megint.

— De csak segítik az atyafiak?

— Segíteni segítenek... De mikor marha-hajcsár lett belőle...

— Micsoda? Asszony-hajcsárt se láttam még!

— Pedig a *Treszka* hajcsár. Ott van a vásárokon, bandukol a tehenek után, akár csak a férfiak, éppen csak hogy nem bagózik.

— Hát miért nem tartják itthon?

— Nincs annak itt maradása. Ellene van az egész falu, a nagy veszedelmet ő hozta a falura. Mikor az urát ott találta a halál a mérői csárdában, másnap elment kocsin *Mérőbe* és reggelre itt volt a házunkban a halott. Hiába vitték már vóna vissza...

Az öreg a botjával megpiszkálta az indákat s mint a ki mindent elmondott már, csak úgy egy pár szót vetett még oda. A miből annyit értettem, hogy jobb szerették volna, ha az asszony nem hozza haza a halott urát. Mivel az ilyen cselekedet, ennyit még kibökött az öreg, biztos veszedelem.

Hát a halottat ott kellett volna eltemetni a mérői temetőben. Ez valami nagyon világos dolog lehet, meg kell érteni ennek az igazságát az első hallásra, mert az az öreg csak annyit mond a magyarázatára, hogy elkövetkezett aztán a falura a veszedelem. A nagy bajról a pesti embernek is kell tudni, különben méltán éri harag. Nem is faggatom tovább az öreget. Elmondott ő mindent és szakítja tovább a tőköt. Egy nagyott megbököd a botjával s kimondja a szentenciát.

— Többet hízik ezen az egyen a jószág, mint azon az egész répa.

Az öreg ért a jószághoz, talán igaza is van. De már megnezem útközben azt a répat, micsoda baja lehet. Mire oda érek a lenézett, a kitagadott földhöz, a szélén egy kocsi áll. Meszes vagy halaskocsi lehet, mert gyékényes sátor van rajta. Két görhes, vén gebe áll a rúd mellett és javában ropogtatja a répaleveleket. A répat pedig nézi valaki. Közelebről látom, hogy a csizmás, törpe

emberke: *Janó*, a vásáros tót, a ki a falut keszkenővel, késsel, olvasóval, tükörrel meg minden aprósággal ellátja. Ő jár borító kocsin vásárra, búcsura.

— Mi járatban van itt *Janó*? — kérdezem.

— A répát nézem.

— A répáját?

— Azt, azt...

— Ez a répa a *Törő Vendel* özvegyéé...

— Az vetette, de a termés az enyém.

— Az özvegyé bizony a termés, ha nincs is a faluban. *Janó* rosszban sántikál, baj lesz...

— Dehogyan lesz. Nem kell ez a répa senkinek se. De az én lovaim megeszik. Ezeknek nem árt a tüzes istennyila sem.

Hát ez is tudja az esetet, a miről az öreg beszélt. Talán ez jobban megmagyarázza.

— Miért ne kellene ez a répa, *Janó*?

Most a tót is elmondja a *Treszka* második házasságát, meg az ura hirtelen halálát.

— Hogy aztán hazahozta a *Treszka* éjjel a halottat a faluba — meséli a tót — meggyűtt nemsokára a veszedelem. Vót a nyáron a határban fene nagy jégverés, azon sír még most is a falu. Mivel hogy halottat nem is szabad átvinni a határon... *Treszka*nak se vót azután maradása itt, annyit bántották szidták, mondták,

Mezey Kornfeldnek összes állításait kellő értékükre szállította le. Kimutatta, hogy az a tőke, melynek kamatszázaléka az önállóbank felállításában Kornfeld szerint emelkedni fog, korántsem oly nagy mint a minőnek Kornfeld állította, nem 4,300 millió, hanem jóval kisebb, 2,800 millió és egyetlen egy kényszerítő körülmény sem forog fenn arra nézve, hogy ennek a tőkének a százaléka emelkedjék, mert hiszen a magyarországi pénzintézetek 40 és 10% között változó osztalékot fizetnek részvényeseiknek. (Például a Nyitrai Takarékpénztár 18%-ot.)

Mezey beszédét a közgyűlés lelkesen megjelente és megtapsolta.

A gazdasági cselédlakások dolgában a közgyűlés némi módosítással magáévá tette a Nyitrai Gazdasági Egyesület által kidolgozott tervezetet. Minden család gazdasági cseléd igényt tarthat egy 1 szobából, megfelelő konyha és kamarahelyiségből álló lakásra. A konyha közös is lehet, de legfeljebb négy család számára szolgálhat.

A lakoszoba alapterülete 12—20 négyzetméter, a konyháé két család számára 12, négy család számára 20, a kamaráé legalább 6 négyzetméter legyen. A szobák magassága 250—280 ctm., az alapterület földszinti magassága a külső talaj felett 10—30 ctm. A birtokos ezenkívül köteles kutak, házi állatok számára férhelyekről stb. gondoskodni.

Az árvek és gondnokoltak vagyonának tűz-kár elleni biztosítására a törvényhatóság a *Gazdák Biztosító Szövetkezetének* ajánlatát, mint legelőnyösebbet fogadta el, s a szövetkezettel 1908. október 9-én kötött szerződést jóváhagyta.

Választások.

A közigazgatási bizottságban megüresedett 5 helyre megválasztottak: *Ajtics Horváth Dezső, Jánoky Madocsány Gyula, Juhász Vince, Emőd József, dr. Petrikovits Aladár.*

Az igazoló választmányba: *Mihálik József, dr. Klobusiczky Károly, Faschler Ferenc, Czobor Béla, dr. Sztranzky Izor.* A főispán ugyanebbe a választmányba a maga részéről kinevezte: *Kondor István, Bresztyenszky Kálmán és dr. Tresztyánszky Géza* biz. tagokat.

Főügyész helyettesé: *dr. Klobusiczky Károly* választott meg.

Dr. Rácz István vármegyei aljegyző és *dr. Györbirő Gábor* számbokrétai szolgabíró állásairól lemondván, az ilykép megüresedett vmegyei aljegyzői állásra *dr. Györbirő Gábor, számbokrétai szolgabírónak pedig Rácz István* választott meg.

hogy kódissá tette a falut gonosz urával. Pedig jó asszony a Treszka, most vásárookra jár. Bogáton láttam. Kedden beszéltem is vele, azután megvettem tőle ezt a kis répát egy teli kendőér. Nagy, meleg kendőt adtam neki...

Egy frakk naplója.

— Születésem percétől fogva sok szép, de sok irtózatot is, illetve éjt is éltem át. Mikor a váci utcai szabó cégtől kikerültem, új gazdám szeretettel fogadott, műértő szemekkel nézett végig, majd magára vett és a tükör előtt megállva önelégülten mosolygott. Még az nap este — ah, azt az éjszakát sohasem fogom elfelejteni — kocsiába ültünk, már mint gazdám és én és elmentünk a redouteba egy zártkörű bála.

— A csillároktól ragyogó terem, fehér és rózsaszínű tüllfelhőkben lebegő tündérek, egyenruhák és frakkok tömkelege jóformán elkábítottak, arra ébredtem, hogy egy fehér selyem ruhába öltözött gyönyörű leány keztyűbe bujtatott kezeckéje pihen karomon.

— Gazdám és a parányi kezecke tulajdonosnője igen érdekes párbeszédet folytattak, a nagy zajban csak egy pár szót tudtam ellesni... Nem hiszem, hogy igazán szeret, nem tudnám

A megválasztott tisztviselők nyomban letették az esküt; *dr. Rácz István* a közgyűlés a kihágás bíraskodási joggal is felruházta.

Az új számbokrétai szolgabíró a közszolgálat érdekében kérte kihelyezését, mert elődje a tót nyelv ismeretének hiánya miatt hivatalát kielégítő mérvben ellátni nem volt képes. *Dr. Rácz István* a legilletékesebb helyen nyilvánított vélemény szerint ügyes és szorgalmas tisztviselő s ezenkívül már gyakorlattal is bír a vidéki közigazgatás terén. A számbokrétai járásnak ehhez a kitünő lelkű és jeles munkabírást képviselő fiatal erőhöz méltán lehet gratulálni.

Feltűnést keltett s bizonyára megérezte megjegyzésekre fog okot szolgáltatni az a körülmény, hogy az alkotmánypart a közigazgatási bizottságba nem jelölte *dr. Ozorai Józsefet*, a kinek a helye ez alkalommal szintén megüresedett, hanem helyette *dr. Petrikovits Aladár* nagytapolcsányi ügyvédet vette fel a jelöltek lajstromába, a kit a közgyűlés meg is választott. Semmi okunk sincs a különben rokonszenves *dr. Petrikovits* megválasztását személyes szempontokból bírálni, két dolgot azonban meg kell állapítanunk. Az egyik az, hogy *dr. Ozorai József*, a ki egyike az alkotmánypart azon kevésszámú tagjainak, a kik az alkotmányvédelem idején vallott meggyőződésük alapján tekinthetnek magukat az alkotmányparthoz tartozóknak, másminő elbánást érdemelt volna a nyitrai megyei alkotmánypart részéről; a másik pedig az, hogy a közigazgatási bizottságba, a mely olyanféle szenátus számba megy a vármegyei bizottságok sorában, és régi szokás szerint *pozícióban* levő s vagy koruknál, vagy állásuknál fogva a vármegyében vezérszerepre hivatott férfiakat szokás beválasztani. A nagy számú nyitrai megyei alkotmánypart ilyen férfiakban, úgy látszik, nem csak nem bővelkedik, hanem ilyenek nélkül nagyban szűkölködik.

A kutti-i törvényhatósági választói kerületbe elnöknek *dr. Mandel Rezső*, a szenicibe *dr. Kálmán Antal*, az érsekújvári II.-ba *dr. Rabár Endre*, a nyitraujlakiba *Czobor Béla*, a bélaudvarnokiba *Paska István* küldettek ki elnököknek. A választás november 26-ra tüzetett ki.

Az alispáni jelentés.

Tücsköt-bogarát fecsegték össze egyesek a közgyűlés előtt arról, hogy a Nyitrai megyei Párt-szövetség *Turchányi Ödön* megbuktatására törekszik, s ebből kifolyólag a közgyűlésen erős támadást intéz az alispán ellen. Ebből természetesen egy szó sem igaz. A Párt-szövetség sem *Turchányit*, sem más valakit megbuktatni nem törekszik,

hanem igenis vallja állhatatosan azt az elvet, hogy az egyéni tisztesség, a mely *Turchányi alispánnál* meg van, a mint egyfelől elengedhetetlen feltétele a közpályán való szolgálatnak, úgy más részről magában véve még nem elégséges a tisztviselői állások betöltésére, legkevésbé sem elégséges a vezető és irányító hivatalok kötelességeinek teljesítésére. Ehez képesség is kell, a mely ha hiányzik, annak a közérdek vallja a kárát.

Az alispáni jelentés a Nyitrai megyei Párt-szövetségnek jó alkalmat nyújtott annak dokumentálására, hogy *Turchányi Ödön* az ő minden igyekezte és jóakarata mellett egy ilyen nagy és igen nehéz viszonyok között leledző vármegye közigazgatását vezetni nem képes.

Ennek feltűntetése végett a Párt-szövetség egyetlen egy erőszakos lépést sem tett, de sőt még csak nem is igyekezett az alispán ellen hangulatot kelteni, nyugodtan, tárgyilagosan szólt hozzá a közigazgatásnak mindazon igen fontos kérdéseire, melyeket az alispáni jelentés felőlelt, parlamenti nemes hangon intézett az alispánhoz kérdéseket mindazon ügyekre nézve, melyeknek alapos megvitatása bővebb felvilágosítást tett szükségessé.

Olyan férfiakról különben, mint a minők *Mérey Lajos, Ajtics-Horváth Dezső, Jánoky-Madocsány Gyula, Bresztyenszky Kálmán, Deák János, Steiner Gyula* stb. nem is volt várható más, mint egy férfias nyíltsággal minden kételyt, minden aggályt feltáró, de a tanácskozási illem legszigorúbb szabályait is betartó, eszmedús, tartalmas vita, mely bár időtartam tekintetében olyan rekordot ért el, a minőre jó 20—25 év óta *Nyitra megye tanácskozásainak történetében nincs példa*, mégis egy pillanatra sem súlyodt le a komoly és méltóságteljes tanácskozási színvonal magasságáról.

Négy óráig tartott a nagy eszmecsere s ezen hosszú idő alatt újra meg kellett csodálnunk vezérünknek *Mérey Lajosnak* roppant széles látókörét, óriási tudását, ragyogó szónoki képességeit, bár a kiváló politikus és jogász-kapacitásnak ezen tulajdonságait már rég óta ismerjük. Az alispáni jelentésnek minden pontjánál voltak észrevételei, megjegyzései, a melyek a közigazgatási szervezet és gondoskodás egy-egy feladatát világították meg, egy-egy hiányára, vagy bajára hívták fel a vármegye első tisztviselőjének figyelmét.

A Mérey által felvetett eszmék, gondolatok, mint hullámgyűrűk széledtek ki az eszmecsere árában s újabb gondolatokat, nézeteket és javaslatokat vetettek fel a vita felszínére. *Amos Vilmos, dr. Lellei Jenő, Karsay Imre* a vezér táborának oldal szárnyain harcoltak lelkesen, sok tudással, tapasztalatokban gazdag érzéssel.

elviselni azt az óriási boldogságot, ha igazán szeretne... Téved édes Pista (most tudtam meg, hogy gazdám Pistának hívják) szeretem és nem leszek másé soha, de soha...

— És ez így folyt órák és órákon át...

— Már világos reggel volt mikor hazaértünk, mindketten gyűrőtten és katzenjammeresen, de vidáman és boldogsággal szívünkben.

— Fel kettőt ütött az óra, mikor felébredtünk, gazdám az ágyon, én az ágy alatt.

— Csokrot kell küldeni Mancinak, szolt ő, de miből? Átkutatta zsebeimet, de egy pezsgős dugón és néhány kotillon-jelvényen kívül egyebet nem talált. Búskomor gondolatokba mélyedt, de csakhamar felvillant a szeme, s felkiáltott: Ej hisz' a nyáron úgy sem lesz reá semmi szükségem, télen azután kiváltom. Erre szépen összehajtogatott, kihajolt az ablakon és a sarkon csoportosan álló piros sapkás emberek egyikét felhívta. Én mit sem sejtve vártam a történendőket, hajh nem tudtam, hogy az a piros sapkás alázatos ember a mi hóhéruknak!

— Kopognak... Szabad... Alázatos szolgálja nagyságos úr... Jó napot, nézze hm... hm... hm... Igen is nagyságos úr... Megtörtént...

— Szomorú idők! Oly rövid volt ifjúságom

s a mi követte a fájdalmak szakadatlan láncolata volt. A zálogházban durva kezek jobbról balra megforgattak, érthetetlen szavakat mormogtak és azután egy zsákba tettek s nemsokára egy tágas szobában találtam magam, átható naftalin szag és pokoli sötétség közepette...

— Egyszerre halk sóhaj ütötte meg füleimet... Ki az kérdém... Mondd el inkább ki vagy te, te új áldozat, kit az emberek önzése és pénzvágya e kietlen helyre sodort, hol én már hónapok óta tespedek és várom a megváltást (értsd kiváltást). Fogaim vacogtak és kinteljes várakozásban telt az idő... A hang folytatta: Én is voltam fiatal, ifjú és bohó, nem volt nálam boldogabb frakk, mikor szépen kiválaszva büszkén simultam gazdám arányos természetéhez...

— Ah... Hát ez a jövő vár reám is?... Elhervadni itt a sötétben, elhagyottan, nekem, ki az arisztokrátiát képviselem az összes ruhák között?

— És még mindig itt vagyok, elfelejtve és napról-napra várom, mikor csikorog már börtönöm ajtajában a kulcs és mikor leszek szabad!

— Akkor majd folytatom a naplóm, addig szájalom és türelmet kérek tőled, szives olvasó.

— Most még csak egy szavam van: Bálók ideje jőjj, siess, rohanj!

A tárgyilagos igazság követelményének teszünk eleget, midőn minden ellenszenv nélkül egyszerűen megírjuk, hogy az alispánnak a hosszú vita során a hozzá intézett kérdésekre adott feleletei távolról sem voltak kielégítőek, annyira nem, hogy bármennyire igyekezett a közigazgatásban és a hivatalvezetésben való járatlanságát palástolni, az mégis minden szavából kirítt és minden nyugodtan ítélő emberre kellemetlenül hatott.

Milyen válasz az például, melyet *Steiner* Gyula kérdésére adott, a ki az iránt interpellálta az alispánt, hogy a vármegye területén a közel multban lezajlott Rákóczy-ünnepélyekről, miért nem történt említés a jelentésben? Turchányinak erre az volt a válasza, hogy az érsekújvári kuruc-ünnepről az idő rövidsége miatt (október 11-én volt) a Zerdahelyi-emlékünnepről pedig azért nem tett említést, mert az privát jellegű ünnep volt!

Vagy milyen válasz az, ha az alispán *Bresztenszky* Kálmán kérdésére, hogy miért maradt ki a jelentésből az egész *privigyei járás*, azt válaszolja, hogy az alispáni jelentésnél még értéke- sebb művekben is vannak sajtóhibák.

Mit gondoljunk arról, ha az alispán *Amon* Vilmosnak nagyfentosságú fejtegetéseire, melyek- kel a *privigyei járás* nagy csapására a trachoma- rámutatott és Handlován egy trachoma- kórház felállítását sürgette, egy betűvel sem tud reflektálni? Mit tartunk arról, ha az alispán *Mérey* Lajosnak hozzá intézett kérésére, hogy ajánlja a közigazgatási közegek figyelmébe a a szövetkezeteket, egyetlen egy biztató, meg- nyugtató szóval sem felel.

De ki győzné felsorolni mindazokat az ese- teket, melyek ad oculos nyilvánvalóvá tettek, hogy csupán csak jóakarattal, egyéb képességek hiányában egy ilyen fontos ügykörnek a teen- dőt ellátni merő lehetetlenség.

A hosszú vita folyamán sok időt foglalt le a tisztviselők *feyelmi* ügye. Erről most bővebben nem írhatunk, csak annyit jegyzünk meg egy- előre, hogy *Amon* Vilmost nagyon nemes szándék vezette abban az indítványában, hogy a tisztviselők ellen folyamatra tett és elintéztet *feyelmi* ügyek- ről a *kinyomtatott* alispáni jelentésben ne tétessék említés. Másrésztől nem lehet tagadni a helyes- ségét annak a felfogásnak, melyet többi közt *Mérey* Lajos és *Jánoky-Madocsány* Gyula hangoz- tattak, hogy a közpályán működő tisztviselőnek el kell készülnie lennie arra, hogy működését a nagy nyilvánosság előtt fel fogják tárnai és meg- bírálni.

Deák János a *prasic* körjegyző dolga iránt, a ki 50 korona pénzbírsággal sújtott, érdeklő- dött, de az alispán *nem tudott* az ügyről felvilá- gosítást adni. A *prasic* körjegyző üstökét külön- ben *Leles* Zsiga is, a ki valóságos nemes szenvedé- lyvel üldöz minden korrupciót és minden tör- vényteleneséget alaposan megbíráta. Ennek az ügynek még lesz folytatása.

Mikor a közgyűlés első napján esti nyolc óra tájban a tárgyalás felfüggesztett és más napra elhalasztott, egyetlen egy vélemény alakult ki a jelen voltak között s ez az volt, *hogy a Nyitrai Megyei Pártszövetség az ő rendkívüli értelmi és erkölcsi súlyával egy olyan erő, melylyel számolnia kell mindenkinek, a ki a vármegye ügyeit a siker jegyében vezetni és a vármegye közállapo- taiban a békét fenntartani és biztosítani akarja.*

A közgyűlés többi tárgyairól már csak lapunk jövő számában referálhatunk. Itt még csak nagy elismerésünknek kell kifejezést adnunk azon ta- pintatos, higgadt és pártatlan vezetés felett, mely- lyel gróf *Wilczek* Frigyes főispán nehéz elnöki tisztét betöltötte. A kik a főispán magatartását élesebben megfigyelték, azok még arról is meg- győződhetnek, hogy az emberbaráti, a kis emberek ügyeit pártfogoló felszólalások a főispánban *meleg rokonszértséget* keltettek.

Végre tehát láthatunk a főispáni székben egy embert, a kinek *szíve* is van. Ez pedig sokat, végtelen sokat jelent.

Lezárt akták. A *Latkóczy*-tragédiának utolsó felvonása is immár lejátszódott. A szeren- csétlen ember október 23-án a stajermarki *Lass- nitz-Höhe* szanatoriumában golyót röpített a fejébe. Családja a halottat a mostelbachi plebánia sirkertjében temettette el, a hova *Lassnitz-Höhe* tartozik. Így kellett tennie, számára már nem volt más hátra — mondják az emberek. Mondják azok, a kik az életet bolond szerencsejátéknak tartják és semmi másnak. *Roulette*-nek, a mely- nek kereke, ha az ember ellen fordul és kataszt- rófat okoz, meg kell futni előle... A szerencsé- vel fuss együtt, a mig futhatsz, ez okosság; a szerencsétlenség elől menekülj a hogy tudsz, ez férfiaság. A keresztény életfelfogás pedig azt vallja: A szerencsét ne hajszold a becsület árán, ne túlekedjél érte a tisztesség és az emberbaráti szeretet rovására — ez erkölcs és erény; a sze- rencsétlenséggel pedig szállj szembe, azzal is, melyet te magad nem okoztál, még inkább azzal, melynek magad vagy az oka, — ez bátorság és férfias erő... Ha az ember kiéli magát és meg- gyalázza nevét, akkor az élet minden bizonynyal óriási teher, de viselni, szenvedve és verejtékezve hordozni ezt a terhet, oly kötelesség, melylyel az ember magamagának és a társadalomnak tar- tozik. *Latkóczy*nak nem kellett ez a teher, mert egész életében könnyelmű ember volt. Vallásos- sága is, melyről annyit irtak a lapok, pedig szóba hozni sem érdemes, zavaros, homályos ösztön volt csak, nem öntudatos meggyőződés. Állítólagos misealapítványai — a mesék világába tartoznak, de különben is a mise alapítás, vagy bárminő jótékony és kegyeletes célnak a felkara- lása magában véve még sem vallásosság, sem jóvá édes anyjáról világgá kürtöltek, mintha az álta- lános tiszteletnek örvendett úrnő vallási tébolyban halt volna meg, a mily igaztalan, épp oly kegye- letlen, az amúgy is súlyosan sujtott családot mélyen sértő állítás. *Latkóczy* Imre életének az aktái lezártak, szerencsétlen családjának min- den tisztességes ember tartozik azzal, hogy ha már nem segíthet a részvételre és szánalomra méltó családon, legalább ne sértegesse azt, ártat- lan tagjainak személyében és emlékében.

Ujdonságok.

Halottak napján.

Irta: Herceg Ferencz.

Kérlek, kedves olvasóm, ne dobd el boszusan ezt a lapot, hanem szenvedd el néhány percig a kellemetlen érzést, melylyel a keserű és megsze- gyenítő igazságok feszegetése jár.

Hatalmas tüntető menet vonul el lelki sze- meid előtt. A tüdővészések tüntető menete. Nyolc- vanezer ember, a kinek szemében már ott vibrál a halálos félelem. Órákon át látod őket vándor- rogni és a rettenetes menet még sem akar véget érni. Fekő arcú, horpadt mellű parasztok, kiknek sovány válláról oly furán lóg a cifra szűr. Elaszott uriemberek, a kik fázva vonják össze prémes ka- bátjukat. Munkásemberek, a kik erőtlenségül von- szolják maguk után a nehéz csákányt. Azután a huszestendősök serege! A fiatal leányok, a kik menyasszonyi ruhába öltöztek és rémüldözve ka- cérkodnak a halállal. A nyurga fiúk, kiknek szí- vében forró vágyak lobognak és kiknek arca el- torzul a félelemtől.

A mit a hatalmas állam nem tud megcsinálni, azzal megpróbálkozik a gyöngye társadalom. A *József Szanatorium Egyesület* megragadó hévvel, bámulatos szívósággal harcol az alattomos ellen- séggel. Vezető emberei fáradhatatlanul tervezet- nek, írnak, szónokolnak, izgatnak, kérélnek és koldulnak, hogy felrúzzák közömbösségéből a tár- sadalmat.

A szíves olvasó most már tudja, hogy cikem tulajdonképpen reklám-cikk akar lenni. Valóban az. Az életnek szeretnék reklámot csinálni a ha- lállal szemben. A reménynek, a verőfénynek a csüggedés s az árnyék principiuma ellen. A Sza- natorium Egyesület egy megkapóan gyöngéd ötlete adta kezembe a tollat. Felhívást tesz közzé, mely- ben azokhoz fordul, a kik halottak napján virágot

tesznek kedveseik sírjára. Ha mindenki csak egy virágszállal kevesebbet fon koszorújába és az egy virágszáll árát elküldi az egyesületnek, akkor meg- igéri, hogy megmenti ezer tüdőbeteg ember életét.

Az enyészetet állítani az élet szolgálatába, a halottak napját a reménység ünnepevé avatni; gyönyörű gondolat. A ki valaha már végigszemlélte és végigszenvedte egyik kedvesének lassu elsor- vadását, a kit tehetetlen fájdalommal töltött el egy ifjú élet korai elhamvadása: az meg fogja érteni a Szanatorium Egyesület szövegét. S a ki megérti, az hozzá fog járulni a nemzet szegény- feltjének letörléséhez.

*

Herceg Ferenc e gyönyörű cikke még azok- nak figyelmét is felkelti a szép társadalmi munka iránt, a kik eddig késekedtek. Örömmel írjuk, hogy megyénk és városunk kiveszi részét ebből a mentési munkából. A gyűjtés eredményét lapunk- ban közzé fogjuk tenni.

Vajha mindenki megértene a megkapóan gyöngéd ötletet: egy virágszállal kevesebbet kell kötni a kegyelet koszorújába s ezt az egy virá- gszálat átadni a halál jegyeseinek élete megvál- tására.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület címe: Budapest IX. Lónyay u. 47.

A Nyitrai Megyei Pártszövetség értekezlete.

A közgyűlést megelőzőleg október hó 27-én a Nyitrai Megyei Pártszövetség az elő- zékeny szívességgel házigazda *Mihálik* József apátkanonok úr házában *Mérey* Lajos pártszö- vetségi alelnök elnökléte alatt értekezletet tartott. A jelen volt tagok alaposan megbeszéltek a köz- gyűlésre kitűzött tárgysorozat egyes pontjait és hosszú eszmecsere folytattak *Steiner* Gyula ny. vármegyei főjegyző ügyében. Ezen eszmecsere eredményeképp az értekezlet elhatározta, hogy november hónap folyamán a Pártszövetséghez tar- tozó képviselők vezetése alatt küldöttségileg fog- tisztelegni a kormányról és kérelmezni fogja az immár halasztást nem tűrő ügy elintézését. A küldöttségben való részvételre a Pártszövetség tagjai egyenként levélileg fognak meghívni. Erre a nagy fontosságú határozatra már most is — az értekezlet megbízásából — felhívjuk elv- társaink szíves figyelmét. — Az értekezlet a vendéglátó háziúr lelkes éltetésével ért véget.

Személyi hír. Gróf *Wilczek* Frigyes főispán csütörtökön délben székhelyéről Buda- pestre utazott.

Kinevezések. A pozsonyi ítélőtábla elnöke dr. *Kenedics* Ede puhói lakos, ügyvédjelöltet a pozsonyi ítélőtábla területére díjtalan joggyakor- nokká nevezte ki. — A vármegye főispánja a nevidzéri állami elemi népiskola gondnokságához elnökké *Bossányi* Lajos szecsi földbirtokost, tagokká pedig dr. *Kulka* Henrik nyitraiudnói körorvost és *Homola* János nevidzéri földbirto- kost; a szeniczihez elnökké dr. *Kálmán* Antal kir. körjegyző, tagokká pedig *Schubert* István és *Tomasovics* Ferenc ügyvédek, továbbá *Csmelik* Ferenc magánzó, szeniczi lakosokat kinevezte.

Az esztergomi egyházmegyéből.

Dr. *Bundala* János nadlányi adminisztrátor ugyanott plebánossá neveztetett ki. — *Boltizár* Boldizsár kopcsányi plebános november 1-től nyugalomba vonul. — Az esztergomi érseki sze- minárium növendékei, a városban kitört vörheny járvány következtében, két hétre hazabocsátattak. November 9-én az előadások az intézetben újra megkezdődnek.

Kitüntetés. Az országos néppárt október hó 29-én tartott igen látogatott értekezletén el- határozta, hogy a trencsénmegyei néppárt nagy érdemű elnökét *Gyurcsánzky* Demeter dombelvi esperes-plebánost, dömösi c. préposttá való kine- vezetése alkalmából írásban fogja tüdőzőlni.

A katolikus körből. A nyitrai ka- tholikus kör serényen készülődik a küszöbön álló sasonra. A zeneegylet újra szervezi lelkes gár- dáját *Kútvaszer* István kazonok vezetése alatt. A kör választmánya az egyet rendelkezésére bocsátotta összes helyiségeit, ezenkívül a díjas hangversenyek és egyéb előadások alkalmával, a mikor a zeneegylet közreműködését a kör igénybe veszi, a tiszta jövedelemnek egy bizonyos, a vá- lasztmány által esetről-esetre meghatározandó százalékában fogja az egyület részesíteni. A köz- művelődési bizottság is újja alakult s elnökévé *Takács* Béla urat, Nyitrai Megye jeles tanfelügye- lőjét választotta meg.

Adomány. *Hollady* Jenő nagytapolcsányi plebános 300 darab Sursum Corda énekeskönyvet ajándékozott az iskolás gyermekeknek. A szép tett önmagát dicséri.

A pénzügyigazgató lemondása.

Biztos forrásból értesülünk, hogy Győrbiro Samu kir. tanácsos, nyitrai pénzügyigazgató nyugdíjaztatás iránti kérvényét benyújtotta.

A polgármesteri szék.

Nyitra város polgársága mint értesülünk, jövő vasárnap, f. hó 8-án a polgármesteri állás kérdésében tanácskozást fog tartani, melyre az összes képviselő-testületi tagok meghívottak. A tanácskozás anyagát egy szűkebb körű értekezlet fogja előkészíteni, mely ma délelőtt konjenciázik.

Eljegyzés.

Kaplathi és csenedei Friedeky Barna kaplathi földbirtokos eljegyezte munkácsi Barkassy Beatrix urleányt Álgyestről. Vármegyénk egyik előkelő családjának sarja lép ezzel az élet rózsavirágos útjára. Kísérje őt és aráját tartós boldogság.

Konferencia.

A kath. nővédő egyesület november 6-án d. u. 1/5 órákor havi konferenciát tart a kath. Legényegyesület (Piarista-utca 22. sz.) termében. A tagok megjelenését kéri a Vezetőség.

Halálozások.

Özv. Kovács Józsefné, néhai Kovács József nyitrai gyógyszerész és bankigazgató neje október hó 26-án Nyitrán hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogultat széles körű rokonság gyászolja. — Percszlényi Henrik nyitrai ügyvéd és vicsápáthi földbirtokos Budapesten egy szanatóriumban meghalt. — Özv. Markhot Jánosné úrnő, Markhot Gyula volt nyitrai megyei főispán édes anyja Budapesten elhunyt. A halottat Nyitrára szállítják s a városi sírkertben levő családi sírboltban helyezik nyugalomra. A temetés f. hó 2-án lesz, délután 1/3 órákor. — Nyugodjanak békében!

Helyreigazítás.

Mult heti számunkban hoztuk azon hírt, — melyet szombaton vevén, annak hiteltelenségéről meggyőződni módunkban nem állott — hogy Latkóczy bukása folytán annak számos hitelezője, közöttük a Nyitrai Hitelbank is, károsodni fog. Illetékes forrásból vett információk alapján helyreigazítjuk ezen hírünket, mert a Nyitrai Hitelbank Latkóczynek soha személyes hitelt kölcsönt nem engedélyezett és követelése *első helyen* bekebelezve és teljesen biztosítva vannak, úgy hogy sem tőkében sem járulékaiban veszteség nem érheti. A Nyitrai Hitelbank a vidéki pénzintézetek sorában tekintélyes helyet foglal el és tartalékállapítási nagysága tekintetében az összes nyitrai megyei pénzintézetek között első helyen áll, úgy hogy esetleges veszteségeket is könnyen elbírt volna, melyek azonban, mint fentebb említettük, teljesen ki vannak zárva. — Megjegyezzük még, hogy a Nyitrai Hitelbank Latkóczy ellen semminemű foglalást sem eszközöltetett, mert teljesen fedezve lévén, ennek szüksége föl nem merült és hogy Latkóczynek mintegy 20 év óta semminemű új kölcsönt nem is nyújtott.

A vasárnapi munkaszünet fel-függesztése.

Minthogy Mindszent ünnepe a folyó évben vasárnapra esik, a kereskedelemügyi miniszter a siroknak ezen ünnepnapon ország-szerte szokásos feldíszítésére való tekintettel megengedte, hogy a november 1-ére eső vasárnapon virágok, koszorúk, gyertyák, mécsek és a sirok díszítésére szolgáló egyéb tárgyak árusítása, illetőleg házhoz szállítása kivételesen egész napon át végezhető legyen. A sirok díszítéséhez nem használt árutárgyak árusítása a mondott napon önként értetődőleg ugyanazon korlátozás alá esik mint más vasárnapon.

A zsolnai ker. szoc. egyesület f. hó 25-én

Ruzsicska T. és Filkorn F. buzgólkodása folytán színelőadást tartott. „Vissza a műhelybe” c. magyar s „Rozmajrin” c. tót darabot adták szép sikerrel. Az előadást táncmulatság követte. A mulatság tiszta jövedelmét, 400 koronát, az egyesület házalapjához csatolták.

Egy úrinő öngyilkossága.

Feltűnést keltett öngyilkosság történt október hó 26-án Nyitrán. Özv. Tóth Jánosné, szül. Susztek Gabriella a városi temetőben szülei sírján forgópisztolyal halantékon lötte magát és nyomban meghalt. A megdöbbentő eset annál elszomorítóbb, mert a végzetes tette a szerencsétlen úrnő külső körülményei egyáltalában nem szolgáltattak okot. Férje után, aki katasztrális mérnök volt 800 koronát meghaladó nyugdíjat élvezett, ami egy magános nőnek a megélhetésre elég lehet s azonkívül rokonainak a támogatását is bírta, állandóan Mocsonokon lakó fivérével tartózkodott, a hol szíves rokon szeretetben volt része. Időközben postamesteri állást is kaphatott volna, melyet azért nem akart elfogadni, mert nem találta megfelelőnek a maga számára. Ebből is látszik,

hogy a megélhetés gondja nem aggasztotta. Valószínű ennél fogva, hogy a szegény nő lelki egyensúlya teljesen megzavarodott s egy erős idegrohamban szánta el magát a végzetes lépésre. Néhány hét előtt állítólag egy spiritiszta összejelvetelel vett részt (még ilyen bolondság is van Nyitrán) s azóta egyre azt hajtogatta, hogy a férje hívja őt a jobb hazába. Vétkes könnyelműséget, bünt követnek el azok a lelketlen emberek, akik embertársaikat — köztük gyenge nőket — a szellemidézés misztikus hóbortjaiba bele sodorják s különben sem erős lelküket fantazmagorákkal, idétlen képzelődésekkel töltik meg. A szomorú véget ért úrnő 35 évet élt. Temetése okt. 28-án ment végbe.

Hajza a városi rendőrőrmester ellen.

Egy helybeli lap az utóbbi napokban rendszeresen támadja Guderna Vince városi rendőrőrmestert, a ki az igaztalan és becületét mélyen sértő sajtótermékek ellen saját kijelentése szerint hírlapi polemiába bocsátkozni nem akar, hanem nevezett lap ellen felettes hatósága útján a büntető eljárást megindította.

Tisztújítás előtt.

Nagyapolcsányból írják lapunknak: A közeli községi tisztújítás eshetőségei ellen vakmerően rugaszkodik egy szálmass klikk, s bár eddig sikertelen erőlködést fejtett ki, mégis érdemes foglalkozni azzal, hogy hát tulajdonképpen ki és mi ellen küzd az a bizonyos elégedetlen csoport? Skopecz István agilis és valljuk meg, kitűnő munkássága nem tetszik talán? Bartaky József jegyző bölcs irányításával nincsenek talán megelégedve; avagy az előjáróság ellen van kifogásuk? Az igaz, lehet kifogásolni valót találni eleget; lehet még a vaknak is látni, hogy a város közügyeivel törődnek, mert például azoknak a rendbontó és lázongó elemeknek szörnyen fáj az, hogy a város legalább némileg csatornázva lett; rosszul esik látni, hogy a közpénzek gondosan kezeltetnek s abból nincs áldomás, nincsen eszem-izsom; fáj az is, hogy a községi pótdadó 11 százalékkal kisebb lett; fáj az is, hogy a regále házi kezeléséből bús haszon jutott a városnak; rossznak mondják azt is, hogy a helypénzszedés házilag való kezeléséből évente több ezer korona nyeresége van a városnak; fáj, hogy ez a vezetőség, uram bocsáss, még elektrikat is be mer vezetni a városba, mikor ezt az ősök, a régiek idejében nem tették és úgy is jó volt. No hát ezért és más ilyenekért van itt Nagyapolcsányban egy kis herce-hurca — de ne tessék komolyan venni, hisz a józan és komoly elem, de még inkább a vezető intelligens osztály kitar, küzd a mai előjáróság mellett és küzd de tüzesen a haladás ellenségei ellen.

Szerencsétlen látogatás.

A mult hét folyamán báró Stummer Sandorné súlyosan megbetegedett kertészének meglátogatására, ki Wienben az Allgemeines Krankenhaus-ban feküdt. Bodokról felrándult. Meglátogatván a beteget, a betegszobából kifelé tartott, de egy lépcsőn megcsúszott, úgy, hogy a jószívű főúri asszony lábát törte. Súlyos sérülését az orvosok kezelés alá vették s már túl van a veszélyen.

Katonaszökevény.

Nagysurány községben október hó 23-án egy gyanús bujkáló fiatal embert tartóztattak le, a kiről kihallgatásakor csakhamar kitudt, hogy a székesfehérvári mentelepről elsökött közhuszár. A szökevény elmondta, hogy Fekete Józsefné hívják és Nógrádmegye fülöpülisi illetőségű, már mintegy 14 nap óta bujdosik s azért szökött el a katonaságtól, mert őrmestere kegyetlenül bánt vele. Visszashallították katonai hatóságához.

Tanítók gyűlése Nagyapolcsányban.

Igen tanulságos és látogatott gyűlést tartottak csütörtökön a Nagyapolcsány vidéki róm. kath. népnevelők egyesületének tagjai. A más években tartott hasonló gyűlésektől eltérően, praktikus, a tanítói élet szükségleteinek megfelelő tárgysorozattal élénken bizonyították be az okt. 29-én gyűlésező pedagógusok, hogy nehéz hivatásuk robotoló óráin kívül az önképzés szükségességét soha szem elől nem tévesztik. Dr. Steinhöfer Gyula és Gázó Gyula együttes előkösködése mellett 9 órától 1 óráig tartott a tanácskozás. Amint az elnöki beszéd szavaiból kivettük, a gyűlésre mint vendég kiállításba helyezte Takács Béla kir. tanfelügyelő is előjvetelét, azonban dolgai másfelé szökötték. A gazdag tárgysorozatból különösen kiemeljük Károlyi Károly sissói tanító igen megkapó előadását a síjód tanításának módszeréről, hasznáról. A leköltött állandó figyelem bizonyosságot szolgáltatott arra nevezve, hogy ezt a svéd eredetű tárgyat a jelen voltak közül többen meghonosítják iskolájukban.

A bemutatott kész munkák igen kedvező benyomást keltettek. Nemkülönböztetve értékes előadást tartott Klauček János nyitrai tanító a madarak életéről. Bö olvasottságot közvetlen és helyes megfigyelést tetelez föl szakfőúrnak is becületére való munkája. A költöző vándormadarak vonzón megirt élete, állandó figyelmet váltott ki a hallgatóságból. Mind két előadónak a közgyűlés köszönettel és viharos éljenzessel adózott. Targysorozaton kívül, az elemi iskola legfontosabb tárgyának az olvasás tanításának egy mozzanatát ismertette Pászitka Vilmos. Ő is mástól, Szalay nagyapolcsányi tanítótól látta — ugymond — e praktikus segédeszközt, melylyel közvetlenebbül hathatunk a gyermek lelkére, s éppen azért mert jónak találta, utánozta s be is mutatja. Ez a segédeszköz körülbelül 30 cm. magas, kemény papírból kivágott különböző élénk színűre festett betűsorozat. Pászitka Vilmos praktikus szabad előadása igen kedvező fogadtatásra talált, s amint a hangulatból kivehető volt, több követőre fog akadni ezen kedves taneszköz. A szokásos apró, adminisztratív ügyek letárgyalása után társas ebéd volt, hol vidám hangulatban, sok ekes és talpraesett felköszöntők mellett szórakozott el a gyűlést tartott tanítóság.

Megszökött elmebeteg.

Csuza Salamon elmebeteg e hó 26-án a nyitrai vármegyei kórházból megfoghatatlan módon elsökött, az azonnal értesített rendőrség még idejekorán, hosszas hajza után az Erzsébetuton elfogta s visszazárlította a kórházba.

Gyűjtogató béresfiú.

Tarács István 9 éves béresgyerek a mult hó 17-én gróf Erdődy Imre kecsényi birtokának istállójában gyufával játszott, egy eldobott gyufa lángra lobbantotta az ott összegyűlemlt sok szalmát, minek következtében úgy az istálló épülete, valamint egy lakház és nagy mennyiségű takarmány mintegy 2500 korona értékben porrá égett.

Drága kvaterkázás.

Fehérvári József, negyedi földműves, e hó 24-én Vágsellyén, Krammer Salamon korcsmájába tért be egy pohár borra, lovait és szekérét pedig ez alatt a korcsma udvarán hagyta, minden felügyelet nélkül. A kedvező alkalmat felhasználva Gyomo Károly, magyarsóki híres lóköti, aki csak néhány nap előtt került ki hasonló büntetést a börtönből, felgurított a kocsi s ép abban a pillanatban hajtott ki a korcsma udvarából, midőn a fogat tulajdonosa a korcsmából kijött. Azonnal felismerte a lóköti s üldözöbe is vette, de ez a lovak közé csapva, csakhamar messze elhagyta a kocsi után futó, lihegő embert. A lóköti azonnal a legsúlyosabb körben körözés alá vették, de ez ideig még nem sikerült elfogni. Az ellopott 2 ló és szekér értéke 520 koronára tehető.

Katholikus népszövetségi mozgalom.

Nyitra városán és az ezen plebániához tartozó Nagylehotán folyó hó 25-én megalakult a nagy számban megjelent lakosság és értelmiség részvétele mellett a Kath. Népszövetség. Ott láttuk többek közt, Majthényi Rudolf nagybirtokost, Ludvig István uradalmi kasznárt, Rektory János uradalmi gépezet, Paczkó Adolf és Ferenczy Hugó jegyző urakat. Az ünnepélyes szent mise után a plebánia udvarán összesereglett nép előtt Hayek Vince helybeli esperes-plebános tartalmas beszéddel nyitotta meg a népgyűlést. Utána Bresztyenszky Kálmán szónokolt, privigye népszerű képviselője, a ki a mi nagyrabecsült és hő szeretett képviselőnk Rakoszy Béla urat, a ki jelenleg a delegációban a reá bizott nagyfentőségű tevékenysége miatt jelen nem lehetett, helyettesítette. Bresztyenszky Kálmán gyűjtő és számos talpraesett példakkal ékesített beszéde annyira lelkesítette a jelenlevőket, hogy a helyszínen azonnal 150 tag iratkozott be. Helyiigazgatónak megválasztott Nyitra városán Hayek Vince helybeli esp. plebános, helyettesének Czinczik György nyitrai városi k. tanító. Csoportvezetők lettek: Hagara Jakab, Petrinka János, Onula István, Kmety György és Mikus Mihály. Nagylehotán helyigazgató Hermann István, helyettese Schlachta János. Csoportvezetők: Barcsin János, Gasparovics János és Hurtis Márton. Taggyűjtés javában folyik.

Nagybírcson folyó hó 25-én az ottani egy-

ház vedőszentjének ünnepélye alkalmával három plebániának hívei Tornayos, Czobolyfalva és Szeleczről nagyszámban nyilvános népszövetségi alakuló gyűlést tartottak. Sujánszky Bucsek Andor nyitotta meg az ülést s szavának behatása alatt a nép lelkesedéssel elfogadta a Kath. Népszövetség alakulásának javaslatát. Utána Bresztyenszky Dezső szeleczői plebános ismertette az alapszaba-

lyokat s a szövetség tevékenységét, végre *Simoncsics* János czobolyfalvi plebános meggyőző érveléssel beszélt a szervezkedés szükségességéről. Csoportvezetőkül megválasztották a községek kath. bírái s az iskolaszékek gondnokai. Az alakuló gyűlés a pápai Hymnus elénekésével befejezést nyert. A taggyűjtés serényen folyik.

Nagysziklás október 25-én *Bartoss* János központi kiküldött lelkes beszédének hatása alatt 91 taggal megalakult a Népszövetség. Helyi igazgatóul *Darvai* János nagysziklasi plebánost választották meg. Az eddig beiratkozott tagok között van 10 telepzi lakos.

A szomszédos **Verebélyen** (Bars vármegye) folyó hó 25-én nagysikerű kath. népszövetségi népgyűlés volt, a melyen Nyitravármegyéből is számosan vettek részt. Így *Kalász*, *Kishind*, *Nagyhind* községekből több százan jelentek meg buzgó plebánosuk *Vincze* Károly és *Kovács* Sándor k. tanító vezetésével. A népgyűlésen közel három ezer főnyi hallgatóság előtt *Karácsonyi* Sándor *Jánoky-Madocsány* Gyula orsz. képviselők, *Jezs* János melleki plebános és *Vincze* Károly nagy, hindi plebános mondtak nagy tetszéssel fogadott beszédeket.

Szegény gyermekek felruházása.

A jótékonyág valóságos angyalai azok a nemesen érző úrnők, kik Nagytapolcsányban *Keviczky* Lajosné úrasszony vezetése mellett okt. 20-an tartott ülésükön elhatározták, hogy ez évben nov. 19-én, vagyis Erzsébet napján 80 szegény sorsú iskolás gyermeknek ruhával való ellátását keresztülvizsik. E felemelő pelda buzditásul szolgál több hasonló célú intézménynek, hogy a zord időjárás keserveit átélő kis emberek sorsa megkönnyíthessék.

Operettelőadás Nagytapolcsányban.

Már lassan két hete, hogy Győri és Radnóti igazgatók vezetése alatt színtársulat működik e kis város falai között inkább több igyekezettel, mint szerencsével. Igyekezetét bizonyítja, hogy csupa új dolgot adnak elő; szerencsétlenségét pedig azzal látjuk megpecsételve, hogy nagy fába vágja a társulat fejszéjét. Például előadtak minap a *Drótostót* — zene nélkül, azaz hogy volt zene t. i. egy száll hegedű, melynek cincogására egymásután szökdöstek ki — a zenekedvelők.

Egy sikkasztó ügynök letartóztatása. *Kiszelica* Mihály, 47 éves, kosztolnami illetőségű ügynököt Nyitrán, e hó 26-án a városi rendőrség elfogta, mivel nevezett ellen a pozsonyi kir. törvényszék sikkasztás büntette miatt büntető eljárást indított s elfogatását elrendelte.

A vágsellyei hid. A vágsellyei járás községeinek örvendetes hirt jelenthetünk. Az anynyira óhajtott vágsellyei hid dolga, a mint azt *Langhammer* Vince vmegyey főjegyző *Ajtics Horváth* Dezső interpellációjára, kijelentette két-három év múlva aktuálissá válik. A hidéptés céljaira már most is a közuti alaplól évenként 17 ezer korona emeltetik ki s ha majd a vámszedési jog az egész megyében szabályoztatni és végérvényesen megállapíttatni fog, akkor a kidolgozandó útéptési programnak egyik első pontja lesz a vágsellyei hid. *Ajtics Horváth* Dezső fáradhatatlan ügybuzgósága és lankadni nem tudó érdeklődése folytán ez ügyben a parlamenti tanácskozás megkezdése után nyomban egy küldöttség fog a kormány elé járulni főispánunk vezetése alatt.

A handlovai szenttelepek. A nyitrai megyei Handlova község határában a *Salgótarjáni* Kőszénbánya R.-T. a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársasággal együtt furásokat végeztet, hogy az ottani kőszenttelepek minősége s tartalma felől tájékozást szerezzenek. A már meglevő 25 fúrólukon kívül még 6 fúrólukat létesített *Czigel* és *Ujgyarmat* községek határában s a furások meglepő sikerrel jártak, a mennyiben 180—370 méter mélységben 28—33 méter vastagságú kitűnő minőségű barna szénreget találtak, melynek kiaknázása a legközelebbi időben várható. Szakértők véleménye szerint az összes 4—5 négyzet mérföldre terjedő terület körülbelül 800 millió métermázsza szénen tartalmaz. Ezek a rendkívüli kedvező eredmények teljes biztonsággal arra engednek következtetni, hogy a handlovai kőszénbányák rendkívüli szendus tartalmuknál fogva már a közeljövőben az ország legnagyobb szénbányái: a zsilvölgyi és tatai mellé lesznek sorolhatók.

Könyvtár vásárlás. Szépirodalmi, tudományos, valamint egész könyvtárakat veszek a legmagasabb árban. Ajánlatok *Fehér Dávid* úrhoz Szakolcza (Nyitra megye). 151. 2—3.

CSARNOK

I. Napoleon kettős házassága.

— Közli: dr. Janda József. —

III. Hogyan kell megítélni a Mária Lujza hercegnővel való egybekelést?

A párizsi ítélőszéknek, mint illetéktelennek a döntése semmis és érvénytelen volt és így Napoleonnak nem volt joga a nyilvánosság előtt új házasságkötéshez; in foro externo tovább is kötötte Napoleont a ligamen akadály, míg csak az egyedül illetékes apostoli szent szék ki nem mondta volna, hogy a *Jozefinával* való házassága semmis. A dolgon nem változtat ama körülmény, hogy a párizsi szenátus, ez a tisztán világi hatóság helybenhagyta a válást, még pedig a Napoleon által életbe léptetett code ellenére, mely kizárta a válást mindkét fél óhaja esetére.

A Mária Lujzával való házasságot sietett Napoleon fortélyával minél előbb nyélbe ütni, mert tudta, hogy a hírhű császár vallási elvei nem csekély akadályként jelentkezének. 1810. évi márc. 10-én *Berthier*, nápolyi herceg, mint rendkívüli bécsi követ megkötötte a házassági szerződést a kormánnyal és egyuttal felkérte *Károly* főherceget, hogy Napoleont helyettesítse az *Ágostoniak* templomában megtartott egyházi ünnepélyességnél. Márc. 13-án már Párizsba vitte Napoleon minisztere az új császárnét.

Csak hogy nehéz volt a bécsi udvarnak és az egyházi hatóságnak teljes megnyugtatót adni, hogy Napoleon érvényesen volna elváltva a még mindig élő és császárnénak megkoronázott *Beauharnais* *Jozefától*. Herceg *Champagny* francia külügyminiszter megadta a kellő utasítást a helvét hitvallású gróf *Otto* francia bécsi nagykövetnek. Egy 1810. febr. 9-én keltezett hivatalos, előmutatható átiratban közölte vele a két párizsi ítélőszéknek (egyházmegyei és központi) a döntését és felhatalmazta, hogy azt tovább adja, de megtiltotta, hogy azt valaki lemásolja. Aztán ily magyarázatot fűzött az átirathoz: „Mindkét ítélőszéknek az illetékessége kétségtelven határozottan, minthogy hét komoly és lelkiismeretes püspöktől ki lett mondva. Az adott viszonyok között nehéz volt a pápához fordulni, de főlősleges is.” És hogy állítása helyes, azt azzal iparkodott bizonyítani, hogy az egyházmegyei ítélőszék, mely a magánosok házassági ügyeit szokta elbírálni, egyuttal a fejedelmek házassági ügyeiben is illetékes.

A bécsi érsek azonban nem volt megelégedve ily fejtegetéssel. A többi között a következő kérdést intézte a nagykövethoz az udvarban: Mily alakban lett megkötve 1796. évben a polgári kötés? Vajjon ama kötés fölbonthatlan jelleggel bírt-e, vagy pedig csak a gyermekek felneveléséig kellett-e érvényes

birnia? ... vagy csak bizonyos számú évekre vonatkozott-e az érvényessége? Kinevezett-e a pápa a mostanig érvényben levő törvények értelmében oly módon francia püspököket, a kik végérvényesen dönthetnek? Nem egészen bizonyos, mit felelt a kálomista *Otto* nagykövet az érsek kérdéseire. A bécsi érsek nem volt megelégedve a nyert felvilágosítással és kérte a párizsi egyházi széknek a döntését.

(Folyt. köv.)

Telefon.

S. A. Nyitra. „Egyszer régen“ jönni fog a jövő számban.

H. J. Nyitra. Kár volna annak a lapnak bármely közleményére akárcsak egy szóval is reflektálni.

A. V. Handlova. A határozatot nem lehetett jóváhagyni, de a közgyűlés utasítani fogja a képviselőtestületet és az állampolitikai hivatalt az ügy gyors elintézésére. Üdv!

Ch. P. Rajecz. Hozzuk, de egy kis türelmet kérünk. Novemberben még mindig aktuális lesz. — Köszönet!

Nyilt-tér.

Nyitráról való elköltözésem előtt az idő rövidsége miatt nem voltam azon helyzetben, hogy összes jó ismerőseimről személyesen bucsút vehettem volna, ez uton mondom tehát Isten hozzádot azon megjegyzéssel, hogy mindig kellemesen fogok rájuk vissza emlékezni.

Szeged, 1908. évi október hó 29.

Madocs István,
m. kir. kataszt. főmérnök.

Főzni tudó intelligens keresztény házvezetőnőt keres dr. Pazár Zoltán kir. törvényszéki bíró Nyitrán.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző-eladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint választott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok úgyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége
Tapolca (a Balaton mellett).

Ujdonság! Feltűnést keltő! Törvényesen védve! Bejegyzett minta.

1. sz. Ragyogó karácsonyfa angyalcsengő

teljesen fém, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas. Összetörhetetlen karácsonyfacsuc. Kifogástalan működésért jótállás. Legszébb és legújabb karácsonyfadísz, mely egy keresztény családban sem hiányozhatik.

A 3 gyertya melege a szerkezet lendülőkerekét mozgásba hozza és ezáltal a reőrösztött javított acélpálcák a 3 harangra ütnek és kellemes ezüstcsengést hallatnak, mely ifjat és öregot áhítatos karácsonyi hangulatba ringat. Ára dobozzal és használati utasítással bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 1 kor. 50 fill. 3 drb. K 4.—, 4 drb. 5.20, 6 drb. 7.50, 9 drb. 10.80, 12 drb. 13.50, 24 drb. 26.50. Utánvételt 20 fillérrel több.

2. sz. Ugyanaz a karácsonyfa angyalcsengő, lelegegésőbb, legfinomabb nikkelezett kivitelben, csavart haranglábkával és 3 gyönyörűen fénylő ezüst lametta virággal, melyek a gyertya meggyújtása után csodaszép fényugarakat lövelnek szét, dobozzal, használati utasítással, bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonként 2 kor. — 3 drb. K 5.50, 4 drb. 7.25, 6 drb. 10.50, 9 drb. 15.50, 12 drb. 20.25, 24 drb. 39.50. — Utánvételt 20 fillérrel több.

Aki fenti csengőkből egynél több darabot rendel, 10 darab válogatott művészi látképes levelezőlapot kap, köztük karácsonyi és újévi kártyát, melynek darabját mindenütt 10—12 fillérrel árusítják. — Becserülés megengedve, vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva! — Rendelések idejkorán intézendők!

Cs. és kir. udv. szal. KONRÁD JÁNOS, Brűx 2111. sz. (Csehország.)
Kérje nagy képes legújabb főrajzjegyzékem 3000 ábrával, melyet azonnal ingyen és bérmentve küldök. — Magyar levelezés.

Seilnacht József

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
 templom művészeti műterme

GALGÓCZ
 (Nyitra megye).

Oltárok, szószekek, keresztelő-kutak, szobrok és kereszt-úti állomások stb. izléses készítése. Régi oltárok átalakítása és díszítése. Vázlatokat és költségeloirányzatokat díjmentesen küldök. Polychromikus festészet! Mindennemű tárgyak minden alakban tiroli iparjelleg szerint.

Németprónai templom főoltára 1907. 149. 2-52.

Legujabb üveg karácsonyfadísz !!

12 drb. válogatott, színes és ezüst üveg golyó és gyümölcs gondosan dobozba csomagolva a tárgyak nagysága és kivitele szerint K -40, -50, -60, -70, -80, 1.-, 1.30, 2.-, 6 drb. dobozban nagyobb kivitelben K -60, -80, -90. Összeállítások 24 drbból K -80, 1.-, 1.20, 36 darabból K 1.35, 1.60, 2.-, 48 darabból K 2.10, 2.50, 2.60, 60 darabból K 2.20, 2.80, 3.20. — 3 drb. üvegléggömb K -50. Karácsonyfa-angyalka K -40, -50, -60. Lametta (angyalhaj) arany vagy ezüst, borítékonként K -06. Diódrót (esemegetartó) 100 drb. K -20. Karácsonyfa gyertyácskák 24 drb. dobozban K -50, -60, nagyobbak 15 drb. dobozban K -58, -75. Gyertyatartók tucatonként K -50.

Szétküldi a pénz előleges beküldése mellett, 2 koronán felüli megrendeléseket utánvéttel a cs. és kir. **Konrad János** udv. szállító **kiviteli háza, Brúx 2112. sz. (Csehország).** Nagy képes főárjegyzék kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve. Magyar levelezés. 144. 2-6.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász
 Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félparókákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj-és szakálfestést, ugyszintén tyukszemvágást jutányos áron. 92. 22-52.

Vesz vágott és kifésült haját. Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Alapított 1810.

Aubertein és társa

Chalons S/M. Francia pezsgő gyár.

Egyedüli főraktár Nyitra és és vidéke részére

Einzinger József

fűszer és csemege keeskedőnél, mint főraktáros ajánlja eredeti gyári árban „Fleur de Eparnay“ pezsgőt, palackját 7 koronáért.

Alapított 1810.

31. 13-14.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

férfiszabó-műhelyét,

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 38-52. OIPÉSZ
 NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyrészt közönség szives figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik. Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővéssű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Legmegbízhatóbb cég!

ALAPÍTOTT 1837-BEN. M. KIR. LŐPOR ELADÁS.

SZULOVSKY BÉLA PUSKAMŰVES

Telefon 474. POZSONY, I., VÁSÁRTÉR I. SZ. Telefon 474.

Öfensége Frigyes főherceg és Dülmeni herceg Oroy szállítója. Kir. trvszéki megeskettett állandó fegyver szakértő. Kitüntette: zsolnai kiállításon 1903-ban ezüst éremmel; veszprémi kiállításon 1904. évben ezüst éremmel. hőmezővársárhelyi kiállítás alkalmával 1904. arany érem; pécsi országos kiállításon 1907. nagy arany érem;

Ajánlja dús és gazdag raktárát otthon készült úgyszintén minden jól bevált külföldi fegyverekben. És pedig egy és dupla csövű Lancaster, ismétlő Browning és Winschester, sörétes fegyverekben. Egy és dupla csövű Büchsexpress, Driling és Bock. Ismétlő Mauser Mannlicher, Mannlicher Schönauer stb. golyós fegyverekben.

Lancaster kétszövű pontosan szabályozott fegyverek 34.— kor. följebb. Browning önműködő ismétlő 12 öbnagságú fegyver gyári áron 210.— korona. Mannlicher Schönauer 6 1/2 mm., 8 mm. és 9 mm. öbnagságban gyári áron K. 190.— ismétlő és forgó pisztolyok, szoba-fegyverek, nemkülömben az összes vadászati cikkek nagy választékban. — Minden minőségű és öbnagságú bel és külföldi töltényhüvelyek és töltött töltények.

Töltények esupán szakképzett emberekkel naponta frissen töltetnek és igen olcsón szállíttatnak.

Új fegyvereket és javításokat személyes közreműködésem alatt minden kívánt kivitelben jutányos áron készítek.

A nem nálam készült fegyverek pontosan szabályoztattnak és belövetnek, a mely jóságukért ép úgy kezeskedem, mint az általam készült fegyverekért.

Lövöldémet minden t. vevőmnek díjmentesen boesájtom rendelkezésére. 139. 5-5.

Minden fegyverhez eredeti lövekek mellékeltenek.

W

Mielőtt személy-, jelző- v. építési iránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust **MELLER L. EGYED** BUDAPEST IX., Lónyay-utca 7. Telefon: Interurbán 46-31.

Verebély Géza

legnagyobb és fővárosiasan modern berendezésű uri- s női divat áruháza
Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 4. sz.
(a Szarvas-szálloda mellett)

Legdivatosabb női őszi kosztüm és blúz kelme különlegességek. Legújabb bársony és selyem cikkek. Szörme gallérok és karmanytúk feltűnő és olcsó árakban.

Őszi férfikalap ujdonságok, nyakendők a legfinomabb kivitelekben. Vadász sapkák, harisnyák, mellények, kabátok, keztyűk.

Elsőrangú cérnávaszon gyártmányok, színes és fehér asztalneműek, Schroll-sifon, kitűnő pamutvásznak, női és férfi fehérneműek.

Menyasszonyi kelengyék 200 kor.-tól kezdve.

A cég 4 éves rövid fennállása óta 36 kelengyét szállított.

A cég egyedüli reklámja: a határozottan szabott, jutányos árakban, megbízható, jó minőségű árúk nyújtása. 10

A cikkek árai és minősége bármely versenycégével hasonlíthatók össze. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

A téli idény beálltával ajánlja nagy raktárát legjobb minőségű száraz hasáb és aprított

tüzelőfában

l-a minőségű porosz szalonszén, pirszén és az állandóan melegítő „Dauerbrand“ kályhák fűtésére legalkalmasabb kitűnő angol

„Antracit“

szénben a lehető legolcsóbb árak mellett.

Telefon sz. 11. és 47.

Kramer Adolf és Fiai cég

148. 2-4.

NYITRA.

Szabó Imre temetkezési vállalata Nyitrán.

Üzleti helyiség: Hid-utca I. sz. — Lakás: Hid-utca 2. sz. (saját ház).

Telefon szám 57.

138. 7-10.

Diszes üveges gyászkocsi.

Mindenkor nagy választék sirkoszorokban, szalagokban igen jutányos áron.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 24-52.

Ezen jelzéssel ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Ezen jelzéssel ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-

gépek árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer“ név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket soh'sem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer“ gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

Alapítottott
1897-ben.

Alapítottott
1897-ben.

165. 50-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol **szörme árúinkat**, a nyári idény alatt, **moly kár ellen megóvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.